Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

110 15 Praha 1, Na Františku 32

V Praze dne: 15. prosince 2016

Č. j.: MPO 69663/16/32400/32000

STANOVISKO

Ministerstva průmyslu a obchodu ČR

podle § 4 odstavce 4 zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů,

k návrhu

ÚZEMNÍ ENERGETICKÁ KONCEPCE OLOMOUCKÉHO KRAJE - AKTUALIZACE (2015-2040)

předanému Ministerstvu průmyslu a obchodu dne 15. prosince 2016

Předkladatel koncepce:	Olomoucký kraj
Zpracovatel koncepce:	SEVEn Energy, s.r.o.
Spolupráce na koncepci:	HO Base, Ing. Otakar Hrubý

Část A: Rozsah posuzování a stručný popis návrhu koncepce

Posouzení návrhu Územní energetické koncepce Olomouckého kraje - aktualizace (2015-2040) bylo provedeno v souladu se zákonem č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů, ve smyslu znění nařízení vlády č. 232/2015 Sb., o státní energetické koncepci a o územní energetické koncepci.

Návrh Územní energetické koncepce Olomouckého kraje - aktualizace (2015-2040) je členěn na následující části:

Úvod
Manažerský souhrn
Rozbor trendů vývoje poptávky po energii
Rozbor možných zdrojů a způsobů nakládání s energií
Hodnocení technicky a ekonomicky dosažitelných úspor
Hodnocení využitelnosti obnovitelných a druhotných zdrojů energie
Základní cíle dalšího rozvoje a nástroje k jejich dosažení
Řešení systému nakládání s energií
Seznam tabulek, obrázků a zkratek
Reference
Přílohy

Součástí dokumentu jsou tyto přílohy:

Příloha č. 1 - Datové podklady
Příloha č. 2 - Podklady k energetické bezpečnosti a ostrovním provozům
Příloha č. 3 - Energetický management
Příloha č. 4 - Seznam významných energetických projektů/staveb naplňujících ÚEK OK
Příloha č. 5 - Akční plán

Poslední platná Územní energetická koncepce Olomouckého kraje (dále také „ÚEK OK") byla schválena zastupitelstvem kraje dne 17. března 2004. Konkrétní opatření a podmínky pro realizaci jejích střednědobých cílů na 4 až 5 let byla obsažena v dokumentu Akční plán ÚEK Olomouckého kraje, který byl schválen v roce 2006. V roce 2015 bylo Radou Olomouckého kraje rozhodnuto přistoupit k aktualizaci ÚEK OK v návaznosti na schválení nové Státní energetické koncepce ČR a legislativní změny. Návrh aktualizace byl dokončen ve druhé polovině roku 2016 a předán Ministerstvu průmyslu a obchodu dne 15. prosince 2016. K návrhu aktualizace bylo Ministerstvem životního prostředí vydáno dne 14. prosince 2016 souhlasné stanovisko podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Úvodní část tvoří manažerské shrnutí, které uvádí souhrn základních informací o spotřebě energie na území kraje včetně přehledu zásadních změn, základní popis cílů kraje v oblasti nakládání s energií a přehled uvažovaných scénářů budoucího vývoje. V dalších částech je nejprve provedena analýza území obsahující údaje o administrativním členění, počtu obyvatel včetně historického

vývoje i výhledu, geografické meteorologické a klimatické charakteristiky řešeného území, údaje o ekonomice v rámci kraje včetně porovnání s ostatními regiony státu a také podrobné informace o vývoji a stavu kvality ovzduší. Dále je provedena analýza systémů spotřeby paliv a energie a jejich nároků v dalších letech v členění na sektor bydlení, veřejný sektor (zahrnující zejména budovy v oblastech školství, zdravotní a sociální péče a dopravy), podnikatelskou sféru (zahrnující především budovy v oblastech zemědělství, zásobování vodou, odpadů, stavebnictví, obchodu a služeb a dále odvětví průmyslu a energetiky), a to převážně včetně výhledů. Následuje analýza dostupnosti paliv a energie s důrazem na subsystémy zásobování elektrickou energií, zemním plynem a tepelnou energií se se zahrnutím minulého vývoje, výhledů a problematiky bezpečnosti v těchto třech oblastech. Součástí analýzy subsystému zásobování tepelnou energií je také poměrně detailní popis jednotlivých soustav zásobování tepelnou energií na území kraje. Zcela samostatná kapitola je potom věnována energetické bilanci výchozího stavu, stejně jako hodnocení technicky a ekonomicky dosažitelných úspor, v podobném členění jako v případě analýzy systémů spotřeby paliv a energie, a také hodnocení využitelnosti obnovitelných a druhotných zdrojů energie v členění podle jednotlivých druhů. Další části obsahují poměrně obecný popis strategických a operativních cílů a také nástrojů, jejichž konkrétní podoba je následně formulována v příloze č. 5 - Akční plán. Závěrečné kapitoly jsou věnovány řešení systému nakládání s energií včetně návrhu variant a jejich hodnocení a důležitých výstupů vybrané varianty obsahující i energetickou bilanci pro cílový rok výhledu. Některá důležitá témata jsou také detailněji rozpracována v rámci příloh dokumentu.

Část B: Obecné stanovisko k návrhu ÚEK OK (2015-2040)

Z hlediska kvality svého zpracování obsahuje návrh ÚEK OK (2015-2040) velké množství relevantních informací a analýz, a to i ve formě doprovodných příloh, které poměrně podrobně popisují některé dílčí oblasti. Dokument je přehledný, dobře strukturovaný a po formální stránce kvalitně zpracovaný, kromě některých dílčích formálních nedostatků, jako je občasné použití některých, ne zcela srozumitelných, pojmů a zkratek, místy chybějící uvedení roku, za který jsou uvedená data zpracována nebo ne zcela správné či chybějící uvedení zdroje použitých údajů. Tyto dílčí formální nedostatky nesnižují zásadním způsobem vypovídací hodnotu této ÚEK, ale mohou se projevit jako problematické při zpracování zprávy o jejím uplatňování, respektive při její další aktualizaci. Negativní vliv na interpretaci výstupů ÚEK OK (2015-2040) může mít naopak poměrně stručný popis uvažovaných variant, kdy podrobnější rozbor použitých předpokladů je obsažen pouze v části týkající se výstupů řešení vybrané varianty. Určité nedostatky lze identifikovat i z pohledu struktury uvedených dat, která ne vždy striktně splňuje požadavky stanovené nařízením vlády č. 232/2015 Sb.

Na druhou stranu návrh ÚEK OK (2015-2040) obsahuje v rámci přiloženého akčního plánu poměrně propracovaný soubor konkrétních opatření pro naplňování jejích cílů, včetně několika průřezových opatření k zajištění organizačního, informačního a finančního rámce, a je tak možné ji označit za plnohodnotný strategický dokument pro oblast nakládání s energií na úrovni kraje.

Část C: Stanovisko k souladu návrhu ÚEK OK (2015-2040) s platnou Státní energetickou koncepcí České republiky (SEK)

Předložený návrh Územní energetické koncepce Olomouckého kraje - aktualizace (2015-2040) je v souladu se Státní energetickou koncepcí ČR. Strategické a operativní cíle uvedené v kapitolách 7.1 a 7.2 odpovídají strategickým, potažmo hlavním, cílům SEK a jsou dále relevantně promítnuty a reflektovány v rámci formulací uvažovaných variant budoucího vývoje. Rozvoj, který je navržen v těchto variantách, tedy naplňuje základní cíle SEK. V rámci těchto cílů jsou však některé popisy formulovány spíše jako doporučení zpracovatele koncepce než jako skutečné záměry ze strany orgánů Olomouckého kraje.

Podobně je tomu i v případě obecného popisu nástrojů v kapitole 8, která však odkazuje zejména na konkrétní opatření formulovaná v akčním plánu, prováděcím dokumentu na dobu příštích 5 let, který je přílohou dokumentu. Tato opatření, navržená pro zajištění naplnění uvedených cílů, rozvíjí, na úrovni Olomouckého kraje, základní cíle a priority SEK.

Část D: Stanovisko k souladu návrhu ÚEK OK (2015-2040) s požadavky vyplývajícími ze zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií a s požadavky nařízení vlády č. 232/2015 Sb., o státní energetické koncepci a o územní energetické koncepci

Předložený návrh Územní energetické koncepce Olomouckého kraje - aktualizace (2015-2040) je v souladu s požadavky zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií. Její obsah a struktura, které jsou specifikovány nařízením vlády č. 232/2015 Sb. a jeho přílohami jsou, až na několik výjimek, naplněny, přičemž tyto drobné nedostatky by měly být zohledněny především při zpracování zprávy o uplatňování této ÚEK a napraveny při další aktualizaci ÚEK OK. Z tohoto pohledu se nejeví jako zcela vhodné stanovení konkrétních opatření, která mají být jednou ze zcela zásadních částí každé ÚEK, formou samostatného prováděcího dokumentu, akčního plánu.

Některé nedostatky je možné spatřit také ve vyhodnocení uvažovaných variant řešení rozvoje systému zásobování kraje energií, kdy výběr dílčích rozhodovacích kritérií zahrnuje prakticky jen ekonomické ukazatele a náklady spojené s emisemi a do jisté míry tak opomíjí ostatní oblasti, které by měly být součástí multikriteriálního hodnocení. Vývoj spotřeby některých paliv pak také vychází z předpokladu „útlumu prvovýroby na území kraje“ přičemž není jasné, zda se jedná o záměr orgánů kraje, nebo zda je tento útlum založen na objektivních skutečnostech a případně strategických dokumentech kraje nebo státu.

Z procesního hlediska mělo pak zpracování ÚEK OK (2015-2040) předcházet zpracování zprávy o uplatňování ÚEK OK z roku 2004, čímž by současně došlo ke splnění přechodného ustanovení zákona č. 103/2015 Sb., tedy vypracování zprávy o uplatňování do 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Toto přechodné ustanovení tak bude muset být naplněno zpracováním zprávy o uplatňování zcela nové ÚEK OK (2015-2040), což nelze považovat za zcela vhodné a do jisté míry to odporuje smyslu, s jakým bylo toto přechodné ustanovení do zákona vloženo, a účelu zpracování zprávy o uplatňování územní energetické koncepce.

V návaznosti na přijetí ÚEK OK (2015-2040) je nutné, aby Olomoucký kraj splnil také přechodné ustanovení zákona č. 103/2015 Sb., které stanovuje povinnost zohlednit tento dokument ve zprávě o uplatňování zásad územního rozvoje za uplynulé období, a to nejpozději do 4 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Část E: Závěr stanoviska

Dle § 4 odst. 4 zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, posuzuje Ministerstvo průmyslu a obchodu, zda návrh územní energetické koncepce splňuje požadavky tohoto zákona a je v souladu s platnou státní energetickou koncepcí. V tomto směru bylo při posouzení shledáno, že návrh Územní energetické koncepce Olomouckého kraje - aktualizace (2015-2040) ve znění předaném dne 15. prosince 2016 splňuje požadavky předmětného zákona a je v souladu se Státní energetickou koncepcí České republiky.

Část E: Doporučení

- Zpracovat zprávu o uplatňování ÚEK OK (2015-2040) v souladu s přechodným ustanovením zákona č. 103/2015 Sb. především s ohledem na fakt, že tato zpráva bude posuzovat platnost zcela nového koncepčního dokumentu.
- Zohlednit dokument ÚEK OK (2015-2040) ve zprávě o uplatňování Zásad územního rozvoje Olomouckého kraje v souladu s přechodným ustanovením zákona č. 103/2015 Sb.
- Vyhodnotit plnění opatření formulovaných v příloze č. 5 - Akční plán v rámci řádné zprávy o uplatňování ÚEK OK (2015-2040) zpracované v souladu s § 4 odst. 7 zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií.
- Zpracovat analýzu rizik s cílem vyhodnocení míry rizika spojeného s realizací vybrané varianty řešení rozvoje systému zásobování kraje energií a využít ji jako podklad pro další rozhodování kraje v oblasti hospodaření energií.
- Využít všechny analytické materiály a studie zpracované na základě opatření vymezených v příloze č. 5 - Akční plán jako podklady pro zpracování řádné zprávy o uplatňování ÚEK OK (2015-2040), respektive zahrnout jejich výstupy do případné další aktualizace ÚEK OK.
- Zpracovat vyhodnocení rizik rozpadu soustav zásobování tepelnou energií na území kraje a identifikovat možné způsoby na zajištění řízeného rozpadu soustav v případě technické nebo ekonomické nemožnosti jejich udržení a využít jej jako podklad pro zpracování řádné zprávy o uplatňování ÚEK OK (2015-2040), respektive zahrnout jeho hlavní výstupy do případné další aktualizace ÚEK OK.
- Zpracovat analýzu předpokládaného vývoje v oblasti využívání elektrické energie a zemního plynu, případně jiného alternativního paliva, v lokální, městské a příměstské hromadné dopravě na území kraje a využít jej jako podklad pro zpracování řádné zprávy o uplatňování ÚEK OK (2015-2040), respektive zahrnout její hlavní výstupy do případné další aktualizace ÚEK OK.

- Zpracovat mapy vhodných lokalit pro využití jednotlivých druhů obnovitelných zdrojů energie v návaznosti na opatření stanovená pro oblast Využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie v příloze č. 5 - Akční plán a využít je jako podklad pro zpracování řádné zprávy o uplatňování ÚEK OK (2015-2040), respektive zahrnout je v rámci případné další aktualizace ÚEK OK.

Ing. Lenka Kovačovská, Ph.D.
náměstkyně ministra pro řízení sekce energetiky
Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
Na Františku 32
110 15 Praha 1